

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား
ချိတ်ဆက်မှုများ အားကောင်းစေခြင်းမှ
အမျိုးသမီးတောင်သူများ
အကျိုးကျေးဇူးခံစားခွင့် ရရှိရေး
အထောက်အပံ့ပြုနိုင်မည့် မူဝါဒနည်းလမ်းများ

နိဒါန်း

အကြံပြုတိုက်တွန်းဆွေးနွေးမှုပြုသည့် ဤစာတမ်းတွင် “စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကဏ္ဍတို့အား ဦးတည်လျက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အင်းလေးကန်ဒေသ၏ ကျားမရေးရာ ဆန်းစစ် လေ့လာချက်” (UNCTAD, 2020) ဟု အမည်ရသော အစီရင်ခံစာ၏ တွေ့ရှိချက်များပေါ်တွင် အခြေခံထားသော မူဝါဒအကြံပြုချက်များကို တင်ပြပေးထားပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်တစ်ရပ်ကို မိတ်ဆက်ပေးထားပါသည်။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာနှင့် အကြံပြုတိုက်တွန်း ဆွေးနွေးမှု စာတမ်းတို့ကို ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ စီးပွားရေးရာအတွင်းဝန်ရုံး (SECO) နှင့် ကုလသမဂ္ဂ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်အစုအဖွဲ့၏မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အကောင်အထည်ဖော် နေသော စီမံချက်တစ်ခု ဖြစ်သည့် “သစ်သီးဝလံထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း မြှင့်တင်ရေးနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိ သော ခရီးသွားလုပ်ငန်းတို့ အကြားချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်မှုဖွံ့ဖြိုးစေရေးစီမံကိန်း” ဟု အမည်ရ သည့် စီမံကိန်းအောက်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နှစ်ပိုင်း ရှိပါသည်။ ပထမတစ်ပိုင်းမှာ ရှမ်းပြည်နယ်အင်းလေး ကန်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေးတန်ဖိုးကွင်းဆက် သုံးခုဖြစ်သော လက်ဖက်၊ ချင်းနှင့် ထောပတ်သီးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍကြား မည်သို့ ချိတ်ဆက်ပြီး အမျိုးသမီးတောင်သူများကို အကျိုးပြု ရန် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဆိုသည့် အတွေးအကြံများကို တင်ပြပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယ ရည်ရွယ် ချက်မှာ အောက်ပါနယ်ပယ်များအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ် ဆေးရေး မူဘောင်တစ်ခုကို မိတ်ဆက်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည် - တောင်သူ-ခရီးသွား သွယ်ဝိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ၊ တောင်သူ-ခရီးသွားတိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ၊ တောင်သူများ ရင်ဆိုင် နေရသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ၊ ခရီးသွားဧည့်သည်များ၏ ဒေသ ထွက်ကုန်ဝယ်လိုအား မြှင့်တင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း များ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ရောင်းလိုအား-ဝယ်လိုအား ညှိနှိုင်းရန် အတွက် ကူညီပံ့ပိုးသူများ၊ ကိုဗစ်-၁၉ မူဝါဒဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုဟူသည့် နယ်ပယ်များ ဖြစ်ပါ သည်။

ဤစာတမ်းကို အခြေခံပြုစုထားသော အစီရင်ခံစာထဲတွင် အင်းလေးကန်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေး နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို ကျားမရေးရာရှုထောင့်မှ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုတစ်ရပ်ကို တင်ပြထားပြီး ရွေးချယ်ထားသော တန်ဖိုးကွင်းဆက်များနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝဖူလုံပြည့်စုံသောယာမှုကို မည်သို့ မြှင့်တင်ပေး နိုင်မည်ဆိုသည်ကို စိစစ်စူးစမ်းထားပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းများကြား ချိတ် ဆက်ပေးခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ အားကောင်းစေခြင်းဖြင့်အမျိုးသမီးများ၏စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့်ကျားမတန်းတူညီမျှရေးအတွက်အထောက်အကူပြုနိုင်သလို ဒေသ၏ စီးပွား ရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလည်း အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ကျားမရေးရာ အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးမှုအနည်းဆုံးနိုင်ငံ (LDC) တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတွင်းရှိ အလုပ်အကိုင် အများစုသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှဖြစ်ကာ စိုက်ပျိုးရေးအလုပ်အကိုင်အများစုသည် ကျွန်း အလုပ်အကိုင်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ နိုင်ငံရှိ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ၏ တိုးတက်မှုသည် နှေးကွေး နေပါသည်။ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် ဘိန်းနှင့် အခြားမူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် တင်ပို့မှုများ သည် အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပြီး တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခများနှင့် ယှက်နွယ်ချိတ် ဆက်နေပါသည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်လွန်နှစ်များ၏ ပထမဆယ်စုနှစ်အကုန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်း ပိုကျသော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ဆီသို့ အသွင်ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်ဖြစ်ရာ အစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကမ္ဘာကြီးနှင့် ပြန်လည်ချိတ်ဆက်ရေးအတွက် စီးပွား ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို တစ်ချိန်တစ်ခု စတင်ပြုလုပ်လာပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်မှုများ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို အမျိုးသမီးများ ရရှိ ခံစားနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ မူဝါဒချမှတ်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အများအားဖြင့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှု မရှိခြင်း၊ အစိုးရသည် ကျားမတန်းတူညီမျှရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးကို ဦးစားပေးနယ်ပယ်အဖြစ် မသတ် မှတ်ခြင်း၊ လူမှုရေးစံများနှင့် သဘောထားများက အမျိုးသမီးများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်း ဆောင်တာများကို အကန့်အသတ်ဖြစ်စေခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဤအခြေအနေ သည် တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်ပြောင်းလဲလာခဲ့ရာ ယခုအခါ အမျိုးသမီးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့်မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းကို ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်ကာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ

မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ အဓိကလက်ကားများထဲတွင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား နိမ့်ပါးခြင်း၊ တန်းတူညီမျှ မရှိခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်းအတက်အကျအပြောင်းအလဲ မြန်ဆန်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမဟာဗျူဟာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ် ၂၀၁၈/၂၀၁၉- ၂၀၂၂/၂၀၂၃ သည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေး ထုတ်လုပ်မှုများ တိုးချဲ့ရန်၊ တောင်သူများ ဝင်ငွေတိုးစေရန်နှင့် တောင်သူများ နိုင်ငံတကာဈေးကွက်များအား လက်လှမ်းမီမှု မြှင့်မားလာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုမဟာဗျူဟာတွင် “ကျားမတန်းတူညီမျှ မရှိမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် အမျိုးသမီးများ အခွင့်အရေး လုံလောက်စွာ မရရှိမှု” တို့ကို စိုက်ပျိုးရေးစနစ်၏ အားနည်းချက်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး အမျိုးသမီးတောင်သူများ အသေးစားချေးငွေများ လက်လှမ်းမီရရှိရေး၊ သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ကူညီပံ့ပိုးရန်၊ အမျိုးသမီးများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ အမျိုးသမီးတောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသော တိုးချဲ့ပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စွန့်ဦးတီထွင်အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးရန် ပန်းတိုင်များ ပါဝင်ပါသည်။ မဟာဗျူဟာစီမံ ကိန်းမှ မျှော်မှန်းသော ရလဒ်များ ပေါ်ထွက်လာစေရေးအတွက် အားလုံးပါဝင်နိုင်မှုနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မြှင့်မားရေးသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့်အရာများဖြစ်ကြောင်း လက်ခံအသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။

ဤလေ့လာမှုတွင် ဆန်းစစ်ခဲ့သော လက်ဖက်၊ ချင်းနှင့် ထောပတ်သီး စိုက်ပျိုးရေးတန်ဖိုး ကွင်းဆက်သုံးခုတွင် ကျား-မအခြေပြု အလုပ်အကိုင်ခွဲခြားသတ်မှတ်မှုကို မြို့နယ်များအားလုံး တွင် တွေ့ရှိရပါသည်။¹ အမျိုးသားများသည် မြေပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထွန်ယက်ခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော အလုပ်များကိုပိုမိုလုပ်ကိုင်ကြပြီး အမျိုးသမီးများမှာမူစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ပေါင်းနှတ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းခြင်း၊ ခြွေလှည့်ခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း လုပ်ငန်းများနှင့် ဈေးတွင် ရောင်းချခြင်းများကို လုပ်ကိုင်လေ့ရှိပါသည်။ တောင်သူများ၏ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်း မရှိကြဘဲ ထုံးတမ်းစဉ်လာ လုပ်ဆောင်မှုတစ်ခုအဖြစ်သာ ရှုမြင်ကြခြင်းကလည်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကြီးမားသည့် အဟန့်အတားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသဘောထားခံယူချက်နှင့်အတူ တောင်သူများ ရင်ဆိုင်ကြုံ တွေ့ရသည် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အခက်အခဲအများအပြားကြောင့် ကုန်သည်များ၊ ပြုပြင်စီမံထုတ် လုပ်သူများနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပါအဝင် နောက်ဆုံးစားသုံးသူများ အလိုရှိသော အရည်အသွေးဆိုင်ရာနှင့် အရေအတွက်ဆိုင်ရာ စံနှုန်းများကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းတွင် အင်းလေးကန်ဒေသသည် ခရီးသွားများကို အဆွဲဆောင်နိုင်ဆုံး သော ဒေသဖြစ်ပြီး ထိုဒေသတွင် ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာပါ သည်။ ၂၀၁၂ မြန်မာနိုင်ငံ တာဝန်သိ ခရီးသွားလုပ်ငန်း မူဝါဒသည် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် တိုင်းဒေသ ကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်များရှိ ခရီးသွားလုပ်ငန်းမဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲရန် မူဘောင်တစ်ခုကို ရရှိ စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ပင်မစီမံကိန်း (၂၀၁၃-၂၀၂၀)တွင် ကျားမရေးရာ အပါအဝင် ကဏ္ဍစုံနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြေခံမူကြီး (၇) ချက် ပါရှိပါသည်။ ထိုစီမံကိန်းတွင် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်မည့်၊ ဒေသ၏ ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အထောက်အကူပြုမည့်၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အကျိုးရှိမည့် လူထုအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြရန် အားပေးတိုက်တွန်းထားပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ စီးပွားရေးကဏ္ဍများသည် ခရီးသွားများတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်မှုများ ရှိနေပါ သည်။ ခရီးသွားများသည် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ရောက်ရှိနေစဉ် စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လယ်တောများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ကာ တိုက်ရိုက်စားသုံးခြင်း သို့မဟုတ် ဟိုတယ်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များနှင့် အခြားသော ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ် သည့် နေရာများမှတစ်ဆင့် သွယ်ဝိုက်စားသုံးခြင်း ပြုကြပါသည်။ ပြည်တွင်းရှိ တောင်သူများနှင့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များသည်လည်း စိုက်ပျိုးရေးပို့ကုန်များမှတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိပါသည်။ ထိုစိုက်ပျိုးရေးပို့ကုန်များသည် ခရီးသွားများ လာရောက်လည်ပတ်မှုမပြုမီ သို့မဟုတ် လာ ရောက်လည်ပတ်ပြီး နောက်ပိုင်းကာလများအတွင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန်များကို စားသုံးနိုင်သည့် အချိန်ကာလအား ဆွဲဆန့်ပေးပါသည်။² ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းသို့ လာရောက်လည်ပတ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားပြည်နယ်များမှ ခရီးသွားများအတွက်လည်း ထိုသဘောတရားသည် အတူ တူပင် ဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို ၎င်းတို့ဒေသရှိ ဆိုင်များ/ဈေးဆိုင်များ သို့မဟုတ် အခြားသော ကြားခံများ၊

¹ ဆန်းစစ်လေ့လာမှုအစီရင်ခံမှ လွှမ်းခြုံသော မြို့နယ်များမှာ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းရှိ ဟိုပုံး၊ ကလော၊ ညောင်ရွှေ၊ ဖယ်ခုံ၊ ပင်းတယ၊ ပင်လောင်းနှင့် ရွာငံမြို့နယ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပွဲစားများသို့ ရောင်းချပြီး ခရီးသွားလုပ်ငန်းများက ထိုကြားခံများထံမှ ဝယ်ယူနိုင်ကြပါသည်။ ဟိုတယ်များ၊ စားသောက်ဆိုင်များနှင့် စူပါမတ်ကတ်များကဲ့သို့ အကြီး စားဝယ်သူများထံ တိုက်ရိုက်ရောင်းချရန် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော်လည်း အကြိမ်ရေအားဖြင့် နည်းပါးပါသည်။ ဝယ်ယူသူများနှင့် ရောင်းသူများ၏ မျှော်လင့်ချက်များကို ကိုက်ညီအောင် ညှိနှိုင်းပေးရန် လိုအပ်နေပြီး ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးမည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို တည်ဆောက်ပေးဖို့လည်း လိုအပ်ပါသည်။ တောင်သူများကို ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍနှင့် ဆက်သွယ် လုပ်ကိုင်ချင်လာအောင် ဆွဲဆောင်အားပေးမှုများ ပြုလုပ်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဤအတွက် ထုတ်လုပ်သူအသင်းအဖွဲ့များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အရေးကြီးလာပါသည်။ လူထုအခြေ ပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းကလည်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကြား ချိတ်ဆက် မှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

ဤစာတမ်းတွင် တင်ပြထားသော မူဝါဒမူဘောင်သည် အင်းလေးကန်ဒေသရှိ အမျိုးသမီး တောင်သူများအတွက် အဓိကဦးတည်၍ တောင်သူနှင့်ခရီးသွားကြား တိုက်ရိုက် နှင့် သွယ်ဝိုက် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန်၊ ဒေသထွက်ကုန်များအား ဝယ်ယူအား တိုးလာစေရန်၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းများ ဖော်ထုတ်ပေးရန်၊ ဥပမာပြုခြင်း စိုက်ပျိုးရေး တန်ဖိုးကွင်းဆက်များနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍကြား ရောင်းလိုအားနှင့် ဝယ်ယူ အား ကိုက်ညီမှုကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ချိတ်ဆက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းအပြင် တောင်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် အမျိုးသမီးများအတွက် ပို၍ ကြီးမားသည့် ထုတ်လုပ်မှု ဆိုင်ရာ (supply-side) အခက်အခဲများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန်မှာလည်း တန်းတူညီမျှ အရေးကြီးပါသည်။ ထိုအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းပေးမှသာ အင်းလေးကန်ဒေသရှိ အမျိုးသမီး တောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးရေးတန်ဖိုးကွင်းဆက်များ နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍကြား ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်မှုများမှ အကျိုးကျေးဇူးများကို ပိုမို ရရှိခံစားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို အောက်တွင် အကျဉ်းတင်ပြထားပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ အဓိကကျသော ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်တစ်ခုမှာ တိုးချဲ့ ပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အထူးသဖြင့် ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များ နှင့်/သို့မဟုတ် သီးနှံ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်မှု ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်ပေးသော တိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှု အများစု (အထူးသဖြင့် သွင်းအားစုများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း) သည် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်လက်မှတ် ရှိသူများအတွက်သာ ဖြစ် သဖြင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူထုတ်လုပ်သူ အများအပြားမှာ ထိုဝန်ဆောင်မှုများကို မရရှိကြဘဲ ထိုသူများ ထဲမှ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ တောင်သူများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို ဦးတည်သော သင်တန်းများ ရရှိမှု အကန့်အသတ်ရှိခြင်းက ဤကဏ္ဍ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကို ပို၍ ထိခိုက်စေပါသည်။ ထို့ပြင် လက်ရှိ တိုးချဲ့ပညာပေးဝန်ဆောင်မှုများတွင် အမျိုးသား များထံသို့သာ အဓိကအားဖြင့် ရောက်ရှိဝန်ဆောင်ပေးနိုင်ပြီး အမျိုးသမီးများ ပါဝင်တက်ရောက် မှု မြင့်မားလာစေရန် ၎င်းတို့၏ အချိန်အခက်အခဲနှင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ သွားလာနိုင်မှု တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးခြင်း မရှိပါ။

တန်ဖိုးကွင်းဆက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် တန်ဖိုးကွင်းဆက်များအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၏ စွမ်းပကားမြှင့်တင်ရေးအတွက် သွင်းအားစုများ၊ နည်းပညာများနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ကို လုံလောက်စွာ လက်လှမ်းမီရရှိရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ အင်းလေးကန်ဒေသတွင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများ၌ လုပ်သားအင်အား အများအပြားကို သုံးစွဲပြီး နည်းပညာ လက်လှမ်းမီမှုကို အားပေးမြှင့်တင်သည့် ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ် သို့မဟုတ် အခြားစနစ်များကို ကျင့်သုံးနေ သည့် အထောက်အထားများ မရှိသလောက် ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုတစ်စု သို့မဟုတ် ရပ်ရွာ တစ်ခုတွင် နည်းပညာအသစ်တစ်ခု ရရှိလာလျှင် အဓိကအားဖြင့် အမျိုးသားများကသာ ထိုနည်း ပညာအသစ်ကို မည်သို့အသုံးပြုရမည် ဆိုသည်ကို ဦးစွာ သင်ယူခွင့်ရကြသဖြင့် နည်းပညာ လက်လှမ်းမီရရှိမှုတွင် ကျားမတန်းတူညီမျှ မရှိခြင်းကို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသမီး တောင်သူများ ရင်ဆိုင်ရသည့် ပြဿနာတစ်ခုမှာ အခြားတောင်သူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် အတွက် စက်ပစ္စည်းအသစ်များကို ဝယ်ယူရန် သို့မဟုတ် ငှားရမ်းရန် ချေးငွေ ရရှိနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရရှိအသုံးပြုနိုင်ရန် ခက်ခဲမူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးများ၊ သီးနှံမျိုးများနှင့် ထုတ်ကုန်အရည်အသွေးများဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အများအား ဖြင့် ကုန်သည်များ၊ ပွဲစားများ၊ လက်လီရောင်းချသူများနှင့် ထရပ်ကားမောင်းသူများထံမှ တစ်ဆင့်သာ အလျဉ်းသင့်သလို ရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ UNCTAD စစ်တမ်းအရ ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီ ရရှိရေးသည် အမျိုးသမီးတောင်သူများအတွက် ကြီး မားသော စိန်ခေါ်မှုအဖြစ် ရှိနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။²

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ လမ်းများ၊ ရေနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကဲ့သို့ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ကို လက်လှမ်းမီရေးသည် တောင်သူများအားလုံးအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ အခြေခံ အဆောက်အအုံများ အားနည်းမှုသည် အမျိုးသမီးများ၏

² Fischer, C. 2019. Agriculture and tourism sector linkages: Global relevance and local evidence for the case of South Tyrol (စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ချိတ်ဆက်မှုများ - တောင်တီရိုးအတွက် နိုင်ငံတကာ ဆက်စပ်မှုနှင့် ဒေသန္တရအထောက်အထားများ), Open Agriculture, 4: 544-553.

လုံခြုံရေးနှင့် လုပ်ခ/လစာရသော အလုပ်များတွင် လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအပြင် လုပ်ခလစာမရသော အလုပ်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများအပေါ် ထိခိုက်နိုင်သဖြင့် ဤသည်မှာ အမျိုးသားများထက် အမျိုးသမီးများအတွက် ပို၍ပင် အရေးကြီး ပါသည်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးများနှင့် လမ်းများ အင်းလေးကန်ဒေသတွင် တိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် လုပ်ဆောင်ရန် များစွာ ကျန်ရှိနေသေးသည့် နယ်ပယ်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ UNCTAD ၏ တောင်သူစစ်တမ်းအရ အမျိုးသမီးများသည် ဈေးများသို့ ရောက်ရှိရန် ပုဂ္ဂလိက သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးနည်းလမ်းများအပေါ် များစွာမှီခိုအားထားရကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ သို့သော် အမျိုး သမီးများက ထိုနည်းလမ်းများကို ယုံကြည်အားထား၍ ရသော နည်းလမ်းများအဖြစ် မယူဆကြ ပါ။ အမျိုးသမီးများသည် ထိုယာဉ်များကို လိုက်ပါစီးနင်းရမည့် နေရာများနှင့် ဆင်းရဲမည့် နေရာများသို့ ရောက်ရှိရန်အတွက် အချိန်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လုံခြုံရေးအရလည်းကောင်း အခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ အင်းလေးကန်ဒေသတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှုများကို ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက်လည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤဒေသတွင် ရေလက်လှမ်းမီရေးသည် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခု ဖြစ်နေပြီး တောင်သူများအများစုသည် ဆည် ရေသွင်းနည်းပညာများကို လက်လှမ်းမီခြင်း မရှိဘဲ မိုးရေ၊ ရေတွင်း/စမ်းရေနှင့် မြစ်/ကန် ရေတို့ကိုသာ အားထားကြရပါသည်။ ရေကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သည့် စီမံချက်များ ရှိသော်လည်း အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းနေပါသေးသည်။ UNCTAD ၏ ဝယ်ယူစစ်တမ်းအရ အမျိုးသမီးများ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကကျသောအချက် များထဲတွင် သန့်ရှင်း၍ ယုံကြည်အားထားနိုင်သော ရေအရင်းအမြစ်များကို လက်လှမ်းမီ အသုံး ပြုနိုင်မှုလည်း ပါဝင်ပါသည်။

ချေးငွေလက်လှမ်းမီရရှိရေးသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် သာမက တောင်သူများ နေထိုင်ရာ မြို့နယ်များပြင်ပရှိ ဈေးကွက်များသို့ ထိုးဖောက်နိုင်ရေး အတွက်လည်း အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ပြင်စီးပွားရေးကျဆင်းချိန်တွင် ကုမ္ပဏီများ ရှင်သန်ရပ်တည်ရေးအတွက်လည်း ယင်းက အရေးကြီးပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် မိတ်ဆွေ များ သို့မဟုတ် မိသားစုဆွေမျိုးများနှင့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ဒေသရှိ ငွေတိုးချေးသူများကဲ့သို့ အလွတ်သဘော ချေးငွေထုတ်ပေးသူများထံမှ ငွေချေးခြင်းကို အဓိက အသုံးပြုကြပါသည်။ ထိုနည်းလမ်းကို အမျိုးသမီးများက ပို၍ အသုံးများပါသည်။ ထိုဒေသတွင် ချေးငွေရရှိနိုင်မှု အတွက် အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်အစီအစဉ်များ ကလည်း အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှ ပါဝင်နေပါသည်။ သို့သော် အသေးစားချေးငွေများ၏ အမြင့်ဆုံး ထုတ်ချေးပေးနိုင်သော ပမာဏသည် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်လောက်အောင် မများပါ။ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်များသည် များသောအားဖြင့် ချေးငွေလျှောက်ထားခြင်းအတွက် တင်းကျပ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသဖြင့် ထိုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများက အချို့သော ဦးတည်အုပ်စုများကို ဘေးဖယ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေနိုင်ပါသည်။

အစိုးရသည် အင်းလေးကန်ဒေသအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ချိတ်ဆက်မှုများ ၏ အပိုင်းကဏ္ဍအမျိုးမျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သောကိစ္စရပ်များကိုကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းအပြင်အမျိုးသမီးများ၏စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရေးနှင့် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ ပပျောက်ရေး ရည်မှန်းသော ဥပဒေများနှင့် ကတိကဝတ်များကိုလည်း အပြည့်အဝအကောင် အထည်ဖော်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ကမ္ဘာ့ကပ် ရောဂါ၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် ကျားမ ရေးရာ ရှုထောင့်မှလည်း ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ ကူးစက်ပျံ့နှံ့မှု နည်းပါးသည့်တိုင် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများ ကြီးမားလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ယခင်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များနည်းတူ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါသည်လည်း အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ မတူညီပါ။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် လုပ်ခလစာရသော အလုပ်များ၊ လုပ်ခလစာ မရသော အလုပ်များနှင့် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုများအပါအဝင် ကဏ္ဍနယ်ပယ်များအားလုံး တွင် ကျားမရေးရာရှုထောင့်မှ ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

³ စစ်တမ်းသုံးခုအား UNCTAD မှ ဟိုပုံး၊ ကလော၊ ညောင်ရွှေ၊ ဖယ်ခုံ၊ ပင်းတယ၊ ပင်လောင်းနှင့် ရွာငံမြို့နယ်များတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ် နောက်ဆုံးသုံးလပတ်အတွင်းက ကောက်ယူခဲ့သည်။ စစ်တမ်းများအား (၁) လေ့လာရန် ရွေးချယ်ထား သော စိုက်ပျိုးရေးတန်ဖိုးကွင်းဆက်သုံးခုအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတောင်သူများ၊ (၂) ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍရှိ ဝယ်ယူ များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ၊ (၃) စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများအတွင်း အမျိုးသမီးများ၊ တောင်သူအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လက်တွဲလုပ်ကိုင်နေသော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ NGO များ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ကောက်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား ခိုင်မာအားကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများမှ
အမျိုးသမီးတောင်သူများ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့်
မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား ခိုင်မာအားကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများမှ
အမျိုးသမီးတောင်သူများ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့်
မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

တောင်သူ-ခရီးသွားဧည့်သည် သွယ်ဝိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ

- တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်ခုချင်းစီအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတောင်သူများနှင့် ဤဒေသအတွင်းရှိ ဟိုတယ်များနှင့်စားသောက်ဆိုင်များကြားတွင် ကန်ထရိုက်လယ်ယာစီမံချက်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အရည်အသွေးစိတ်ချမှုရှိစေရန် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများနှင့် သင်တန်းများ ပေးနိုင်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်သူအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သမဝါယမအသင်းများသည် ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးတောင်သူများအား အရင်းအမြစ်များ စုပေါင်းထည့်ဝင်မှုပေးသည့်စွဲခွင့်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများသို့ အရေအတွက်များများ ရောင်းချခြင်းနည်းလမ်းဖြင့် အခြားသူများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့် အားသာချက်များ ရရှိအောင် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။
- ဒေသန္တရအစိုးရများသည် အမျိုးသမီးတောင်သူများအား အရပ်ဒေသရှိ ဈေးများကို အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီစေရန် ကူညီပံ့ပိုးသည့်အနေဖြင့် အခမဲ့ သို့မဟုတ် ဆိုင်ခန်းခ လျော့ပေါ့ပေးထားသော ဆိုင်ခန်းများ၊ ကလေးထိန်းဝန်ဆောင်မှုများနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ဖြည့်ဆည်းမှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ဟိုတယ်ကြီးများ၊ အပန်းဖြေရိပ်သာများနှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများကဲ့သို့ခရီးသွားလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး တန်ဖိုးကွင်းဆက်သုံးခုအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတောင်သူများကို ကူညီပံ့ပိုးရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများထဲတွင် ဒေသထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကို မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှု လုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြပေးထားပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်များနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ခရီးသွားကုမ္ပဏီများ၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး လူမှုရေးတာဝန်သိမှု (CSR) စီမံချက်များအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

တောင်သူ-ခရီးသွားဧည့်သည် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ

- အစိုးရအနေဖြင့် ဟိုတယ်ကြီးများ၊ အပန်းဖြေရိပ်သာများနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများကဲ့သို့သော ခရီးသွားလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများကို တောင်သူ-ခရီးသွားဧည့်သည် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ ပြုလုပ်နိုင်စေမည့် ဆက်စပ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် တိုက်တွန်းနိုင်ပါသည်။ အစိုးရသည် အမျိုးသမီးတောင်သူများအား လယ်တောပေါ်တွင် ခရီးသွားလုပ်ငန်းအဆောက်အအုံ၊ ထောက်ပံ့ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းထားရှိပေးရန်၊ လာရောက်လည်ပတ်သော ခရီးသွားဧည့်သည်များကို ရောင်းချနိုင်မည့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များ (ဥပမာ အထူးပြုလုပ်ထားသော လက်ဖက်၊ ချင်းဆီ၊ ထောပတ်သီးခရင်မ်) နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ (ဥပမာ အပန်းဖြေ၊ ပညာပေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ဆောင်မှုများ) ဖန်တီးထုတ်လုပ်ရန် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်များ အတွက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းများကို မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှု ဇယားတွင် ဖော်ပြပေးထားပါသည်။
- အစိုးရသည် အင်းလေးကန်ဒေသအတွင်းတွင် ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များအရေအတွက်ကို တိုးမြှင့် ကျင်းပပေးပြီး အမျိုးသမီးများအား ယာယီဈေးများနှင့် တောင်သူဈေးများတွင် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချနိုင်မည့် ဆိုင်ခန်းများကို ငှားရမ်းခ လျော့ပေါ့ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခမဲ့ ပံ့ပိုးပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

တောင်သူများ ရင်ဆိုင်ရသည့် ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ

- အစိုးရသည် ကျားမတန်းတူညီမျှရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒများ အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ထိုအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်နည်းလမ်းများကို မူဝါဒအကောင်အထည်ဖော်မှုဇယား တွင်း တင်ပြပေးထားပါသည်။
- ပညာသင်ယူတတ်မြောက်မှုအဆင့်များ တိုးတက်စေရန်နှင့် အရွယ်ရောက်သူ စာတတ် မြောက်နှုန်းနှင့် အတွက်အချက်စွမ်းရည်တွင် ကျား-မ ကွာဟချက် ပပျောက်သွားစေရန် အတွက် ပညာရေးစနစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သင်တန်း အစီအစဉ်များကိုလည်း တောင်သူအုပ်စုများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကွက်တိုက်ညီမျှ ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုသင်တန်းများကို ပုံမှန်ကျင်းပပေးရန် လိုပြီး နောက်ဆက်တွဲ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း ထည့်သွင်း လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသမီးများ၏ သွားရေးလာရေးနှင့် အချိန်အခက်အခဲများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားကာ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ နည်းပညာသင်တန်းအစီအစဉ်များနှင့် တိုးချဲ့ ပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ကျားမရေးရာ အသိပညာပေးသင်တန်းများကို ပေါင်းစပ် ထည့်သွင်းပေးနိုင်ပါသည်။
- သွင်းအားစုများ၊ နည်းပညာနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုနှင့် တောင်သူ အထောက်အကူပြုအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ဘဏ်များ၊ အသေးစားငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်များတွင် ချေးငွေလျှောက်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှိရင်းလွယ်ကူအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပြီး အမျိုးသမီးများကို သီးသန့်ခွဲခြား၍ ဦးစားပေးသည့် စနစ်အား ကျင့်သုံးနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား ခိုင်မာအားကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများမှ
အမျိုးသမီးတောင်သူများ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့်
မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

ခရီးသွားညွှန်ကြားမှုများ၏ ဒေသထွက်ကုန်များ ဝယ်လိုအား

- ဒေသဟင်းလျာများနှင့် ဒေသမှ ဝယ်ယူမှုများကို အားပေးမြှင့်တင်ရန်အတွက် “ဒေသထွက်ကုန် စားသုံးစွဲ” သို့မဟုတ် “ဒေသထွက်ကုန် အားပေးစွဲ” အစီအစဉ်များကို တစ်နိုင်လုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ကျင်းပပေးနိုင်ပါသည်။
- ဒေသထွက်ကုန်များကို ဝယ်ယူအားပေးသော ခရီးသွားလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများ (ဥပမာ တည်းခိုခန်းများ၊ ဟိုတယ်များ၊ အပမ်းဖြေစခန်းများ၊ စားသောက်ဆိုင်များ၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ) အား ငွေကြေးဆိုင်ရာ မက်လုံးများ (ဥပမာ အခွန်လျှော့ပေးခြင်း) နှင့်/သို့မဟုတ် ငွေကြေးမဟုတ်သော မက်လုံးများ (ဥပမာ အခမဲ့ကြော်ငြာခွင့်) ဖြင့် ဆွဲဆောင်အားပေးသည့် အစီအစဉ်ကို ဒေသန္တရအစိုးရများမှ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဈေးများတွင် အစီအစဉ်ကို ကြော်ညာသည့် ကောင်တာများ ထားရှိပေး နိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် အမျိုးသမီးတောင်သူများ ထုတ်လုပ်သည့် ဒေသထွက်ကုန်များ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်စေမည့် “အင်းလေးကန်ဒေသမှ အမျိုးသမီးများ ထုတ်လုပ်သည်” ဟူသော တံဆိပ်တပ်သည့် အစီအစဉ်များ၊ ဒေသထွက်ကုန်များ ဝယ်ယူအားပေးသော အမျိုးသမီး တောင်သူများထံမှ အကျိုးအမြတ် ဝယ်ယူအားပေးသော ခရီးသွားကုမ္ပဏီများဖြစ်ကြောင်း ခွဲခြားသိရှိစေရန် “ဒေသခံအမျိုးသမီးတောင်သူများထံမှ ဝယ်ယူသည်” ဟူသော တံဆိပ် တပ်သည့် အစီအစဉ်များကို မိတ်ဆက်အကောင်အထည်ဖော်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ကြော်ငြာသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်လာနိုင်သည့် တံဆိပ် တပ်ခြင်းအစီအစဉ် အပြင် အစိုးရသည် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များ၏ အကူအညီဖြင့် ခရီးသွား ကုမ္ပဏီများ အတွက် ဒေသထွက်ကုန်များကို ဝယ်ယူချင်အောင်၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးတောင်သူ များထံမှ ဝယ်ယူချင်အောင် ဆွဲဆောင်အားပေးသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာမက်လုံးများဖန်တီး ပေးနိုင်ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းများ

- ထုတ်လုပ်သူအသင်းအဖွဲ့များနှင့် အမျိုးသမီးကိုယ်အားကိုးအဖွဲ့များသည် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အင်းလေးကန်ဒေသရှိ အမျိုးသမီး တောင်သူများ၏ သတင်းအချက်အလက်များအား အွန်လိုင်းနည်းလမ်းများ၊ ကုန်သွယ် ရေး ဝက်ဆိုက်များ၊ စာမျက်နှာများ၊ လူမှုမီဒီယာ၊ မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်းနှင့် ဒေသ ထုတ်သတင်းစာများကဲ့သို့ ယုံကြည်စိတ်ချရသော နည်းလမ်းများဖြင့် လက်လှမ်းမီ ရရှိ နိုင်အောင် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုမှ ပါဝင်ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ အစီအစဉ်လမ်း စိုက်ပျိုး-မွေးမြူရေး မိုဘိုင်းအက်ပ်ကဲ့သို့ ရှိနိုင်ပြီးဖြစ်သော အလားတူ နည်းလမ်းများအား လက် လှမ်းမီအသုံးပြုနိုင်မှုကိုလည်း တိုးချဲ့ပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဗဟိုအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရ အစိုးရများက ထိုနည်းလမ်းများကို လက်လှမ်းမီနိုင်သည့် လူဦးရေအချိုးအစား မြင့်မား လာစေရန် အင်တာနက်ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဦးစွာ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။
- အမျိုးသမီးကုန်သည်များသည် တရားဝင်ချေးငွေများကို လုံလောက်စွာ လက်လှမ်းမီ ရရှိမှု မရှိခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်သော နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် မိုဘိုင်းငွေကြေးကဲ့သို့သော အပလီကေးရှင်းများကို အသုံးပြုနိုင်စေရန်အတွက် မိုဘိုင်းဖုန်းများ လက်လှမ်းမီ အသုံး ချနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- အမျိုးသမီးကိုယ်အားကိုးအဖွဲ့များသည် အမျိုးသမီးတောင်သူများအား နည်းပညာ သင်တန်းများ၊ ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်များ၊ ထုတ်ကုန်များ ဈေးကောင်းရ အောင် ကူညီခြင်းများမှတစ်ဆင့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ကောင်းကျိုးပြုနိုင်သော ကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသန္တရအစိုးရများ၊ ဒေသခံအသင်းအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထိုအဖွဲ့များ၏ အရေအတွက်နှင့် ဖြန့်ကျက်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု မြင့်မားလာ အောင် ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရအာဏာပိုင်များသည် အင်းလေးကန်ဒေသရှိ ဟိုတယ်ကြီးများ၊ အပမ်းဖြေစခန်း များနှင့် ဆက်သွယ်၍ တောင်သူအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် ဟိုတယ်မန်နေဂျာများနှင့် ဟိုတယ်မှ ငှားရမ်းပေးထား သည့် တိုးချဲ့ပညာပေး အရာရှိတစ်ဦးသည် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးတန်ဖိုးကွင်း ဆက်သုံးခု အတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတောင်သူများနှင့် တိုက်ရိုက်လက်တွေ့၍ ၎င်းတို့၏ ထုတ်လုပ်မှု၊ ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးတို့ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရန် ကူညီပေးနိုင်ပြီး အပြန်အလှန်အားဖြင့် တောင်သူများထံမှ လတ် ဆတ်သော ထုတ်ကုန်များကို ဈေးကွက်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ပေးသွင်းရန် အာမခံချက်ကို ရယူနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ပေးသွင်းရသဖြင့်လည်း အမျိုး သမီးတောင်သူများအဖို့ ဝင်ငွေလျော့သွားမည်ကို ပူပန်စရာမလိုပါ။ အကြောင်းမှာ လက်ရှိတွင် အမျိုးသမီးတောင်သူ အများစုသည် ကြားပွဲစားများ သို့မဟုတ် ပြုပြင်စီမံ ထုတ်လုပ်သူများကိုလည်း အလားတူဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချပေးနေရသောကြောင့် ဖြစ် ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် ဖြည့်စွက်ပံ့ပိုးမှုတစ်ခုအဖြစ် အမျိုးသမီးတောင်သူများကို ခရီးသွား ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသည့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးအေဂျင်စီတစ်ခု သို့မဟုတ် အစီအစဉ်တစ်ခုကို ဖွင့်လှစ်ဆောင် ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုအေဂျင်စီမှ အမျိုးသမီး တောင်သူများအတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများကို အတိုး နှုန်းနည်းသည့် ချေးငွေအစီအစဉ်တစ်ခုဖြင့် ပံ့ပိုးပေးပြီး အရည်အသွေးစိတ်ချရစေရန် အတွက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် NGO များ၏ အကူအညီဖြင့် တိုးချဲ့ပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား ခိုင်မာအားကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများမှ အမျိုးသမီးတောင်သူများ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

- Myanmar Institute for Integrated Development (MIID) မှ ချင်းအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် မျိုးစေ့ဘဏ်ကဲ့သို့ အလားတူမျိုးစေ့ဘဏ်များကို ဥပျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေး တန်ဖိုးကွင်းဆက်များအားလုံးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူသုံး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအား အမျိုးသမီးများ၏ ကားစီးရန် သွားရောက် ရသည့် နေရာများသို့ ရောက်ရှိရန် ကြိုတွေ့ရသည့်အချိန်အခက်အခဲနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ တိုးချဲ့ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်သော စီမံချက်များမှတစ်ဆင့် သန့်ရှင်းသောရေနှင့် ဆည်ရေသွင်းနည်းပညာတို့ကို လက်လှမ်းမီရရှိမှု တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်ပါသည်။
- တောင်သူများအား ဈေးနှုန်းအတတ်အကျများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရေးနှင့် ကုန် သည်များ၊ ပြုပြင်စီမံထုတ်လုပ်သူများနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများမှ သက်မှတ်သည့် စံချိန်စံညွှန်းများ ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေး ကူညီပံ့ပိုးရန်အလို့ငှာ အစိုးရသည် တန်ဖိုးကွင်းဆက်တိုင်းတွင် သိုလှောင်ရုံများ၊ ပြုပြင်စီမံမှုနှင့် ထုပ်ပိုးမှုဆိုင်ရာ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို တိုးမြှင့်ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

အခြားသော ရောင်းဝယ်အား-ဝယ်လိုအား ညှိနှိုင်းရန် ကူညီပံ့ပိုးသူများ

- အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရများသည် မြန်မာနိုင်ငံ သစ်သီးဝလံ၊ ပန်းမန် နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများအသင်း (MFFVPEA) နှင့် မြန်မာအော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများအသင်း (MOGEA) အပါအဝင် ထုတ်လုပ်သူ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ကျိုးအဖွဲ့များနှင့် သမဝါယမ အသင်းအဖွဲ့များ ကို ၎င်းတို့၏ ဖြန့်ကျက်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့နိုင်အောင် ကူညီပံ့ပိုးပေး နိုင်ပါသည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် လက်ရှိ ဆောင်ရွက်နေသည့် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း ချင်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများအသင်း ဖွဲ့စည်းရေးကို ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး တန်ဖိုးကွင်းဆက်တိုင်းတွင် အလားတူအသင်းအဖွဲ့များ ရှိလာအောင် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ထုတ်လုပ် သူအသင်းအဖွဲ့များနှင့် သမဝါယမများမှ မန်နေဂျာများနှင့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ထုတ် လုပ်မှုစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ခြင်း သင်တန်း အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုဝန်ထမ်းများက တစ်ဖန် ၎င်းတို့၏ အသင်းဝင်များ၊ အဖွဲ့ဝင်များအား အခြေခံစီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စွန့်ခွာထွက်မှု စွမ်းရည် သင်တန်းများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပြီး ထိုအစီအစဉ်များတွင် အမျိုး သမီး တောင်သူများ ပါဝင်တက်ရောက်မှု မြှင့်မားလာစေရန် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက် များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲ ချင်းနှင့် ထောပတ်သီး တန်ဖိုးကွင်းဆက်များကို ဦးတည်၍ တောင်သူများအား မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်း နည်းစနစ်များအတွက် ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။
- အင်းလေးကန်ဒေသတွင် လက်ဖက်ထုတ်လုပ်ခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်ပြီဖြစ်သဖြင့် အစိုးရ အနေဖြင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်လက် ဖက်ထုတ်လုပ်သူများကို စည်းရုံး၍ ဒေသအဆင့် သမဝါယမအသင်းများအဖြစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်အောင် ကူညီပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ပြောဆိုသည့် နိုင်ငံခြားစွမ်းအား (bargaining power) တိုးပွားလာစေရန်နှင့် အရင်းအမြစ်များ စုပေါင်း ထည့်ဝင်ခြင်းဖြင့် ပြုပြင်စီမံထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။
- ဗဟိုအစိုးရနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ဒေသအတွင်းရှိ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့ အစည်းများ၏ အကူအညီဖြင့် ကန်ထရိုက်လယ်ယာစနစ်ကို ကျင့်သုံးရန် ဆွဲဆောင် မက်လုံးပေးသော အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ပင်းတယ်ရှိ Golden Ground Organic Farming Group မှ ဆောင်ရွက် ပေးသကဲ့သို့ MOGEA မှ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တိုင်းတွင် အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု သင်တန်းများ ပို့ချ ပေးနိုင်ရန်နှင့် အော်ဂဲနစ်ထုတ်ကုန်များအတွက် လက်ကားကုမ္ပဏီကြီးများနှင့် လုပ်ငန်း ကန်ထရိုက်များ ချုပ်ဆိုရန်အတွက် အစိုးရမှ MOGEA အား ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် ဒေသအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးတောင်သူများထံသို့ Participatory Guarantee System (စိုက်ပျိုးသူ၊ စားသုံးသူ၊ ရောင်းချသူများ ပါဝင်အက်ဖြတ်ပြီး ဝိုင်းကြီးချုပ်စနစ် ဖြင့်အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်း) စနစ် ရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ အမျိုးသမီးအမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးသော အစီအစဉ်ကို မိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးတောင်သူများအား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်အတွက် အရည်အချင်းပြည့်မီအောင် ကူညီပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် အင်းလေးကန်ဒေသတွင် လူထုအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းစီမံချက် အရေ အတွက် တိုးပွားလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းကြား ခိုင်မာအားကောင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများမှ
 အမျိုးသမီးတောင်သူများ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားနိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့်
 မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ

ကိုဗစ်-၁၉ မူဝါဒဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှု

- လုပ်သားများအား ထောက်ပံ့ကူညီရေး အစီအစဉ်များတွင် တရားဝင်စီးပွားရေးကဏ္ဍမှ လုပ်သားများသာမက မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးအများအပြား လုပ်ကိုင်နေကြသည့် အလုပ်အကိုင်အုပ်စုများဖြစ်သော ကျပန်းလုပ်သားများ၊ အချိန်ပိုင်းလုပ်သားများနှင့် ရာသီပေါ် အလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ကြသည့် လုပ်သားများအပြင် တောင်သူများနှင့် ထုတ်လုပ်သူများကိုပါ ထည့်သွင်းပေးသင့်ပါသည်။ ဤသည်ကို အထည်ချုပ်၊ ဧည့်ဝန်ဆောင်မှု၊ အစားအသောက်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကဲ့သို့သော အမျိုးသမီးအများစုလုပ်ကိုင် နေသော ကဏ္ဍများအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးရန် အထူးပင် လိုအပ်ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ ကိုဗစ်-၁၉ စီးပွားရေးပြန်လည်ကုစားမှုအစီအစဉ်အောက်တွင် SME များ အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ချေးငွေထုတ်ပေးရေးအစီအစဉ်များ၌ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အမျိုးသမီးတောင်သူများမှ ချေးငွေများ လက် လှမ်းမီရရှိနိုင်စေရန် ချေးငွေလျှောက်ထားမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူ အောင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ပါသည်။ အခွန်ဆိုင်ငံပေးခြင်းကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များကို လည်း အလားတူ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အမျိုးသမီးတောင်သူများ၏ လုပ်ခလစာမရသော အလုပ်ဝန် ထုပ်ဝန်ပိုးများ တိုးလာမှုကို လျော့နည်းသက်သာစေရန်အတွက် ကျေးလက်ဒေသများ တွင် အစိုးရနေ့ကလေးထိန်းဌာနများနှင့် အခြားကလေးအစီအစဉ်များအား လက်လှမ်း မီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။
- အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုခံရသူများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အရေးပေါ်ဖုန်းလိုင်းများ (hotlines)၊ အမျိုးသမီးခိုနားရာ နေရာများကဲ့သို့ မူဝါဒတုံ့ပြန်မှုများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ပြီး ထိုအမှုကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သော အစိုးရအရာရှိများကိုလည်း ကျားမရေးရာအသိပညာပေးသင်တန်းများ ပို့ချပေးနိုင်ပါသည်။
- အစိုးရသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲမှု အစီဤစဉ်များကို ရေးဆွဲ၊ အကောင်အထည်ဖော်သည့် ဌာနအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီး အရာရှိများ လုံလောက်စွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ခွဲတမ်းသတ်မှတ်ချက်တစ်ခု ထားရှိပေးနိုင်ပါသည်။

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ် သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
<p> (၁-က)။ တောင်သူများ နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများကြား ကန်ထရိုက်လယ်ယာ အစီအစဉ်များ အရေအတွက် တိုးပွားလာခြင်း၊</p> <p>(၁-ခ)။ အမျိုးသမီး တောင်သူများ၏ ဒေသရှိ ဈေးများအား လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်လာခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးကော်မတီ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဟိုတယ်နှင့် ခရီး သွားလာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ</i> - ထုတ်လုပ် သူ အသင်းအဖွဲ့များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ထုတ်လုပ်သူ အသင်း များ၊ သမဝါယမများ နှင့် ပူးပေါင်း၍ ကန် ထရိုက်လယ်ယာစနစ် ရှေ့ပြေး စီမံချက်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တောင်သူများ၏ ပြောဆိုညွှန်ကြားမှု စွမ်းအား မြှင့်မားရေး နှင့် သွင်းအားစုများ၊ ဖွဲ့စည်းကိရိယာများ ရရှိရေးအတွက် ထုတ်လုပ်သူ အသင်းများနှင့် သမဝါယမများကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်း၊ ဈေးများတွင် အမျိုး သမီး တောင်သူများ အတွက် ဆိုင်ခန်းများ အခမဲ့ (သို့) ဆိုင်ခန်းခ လျော့ပေါ့၍ ဖွင့်လှစ် ပေးခြင်း၊ ဈေးများတွင် အစိုးရ နေ့ကလေးထိန်း ဝန်ဆောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဈေးများသို့ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး အဆင် ပြေအောင် ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ 	<ul style="list-style-type: none"> အင်းလေးကန် ဒေသ ရှိ တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီအတွင်းမှ ကန်ထရိုက်လယ်ယာ စီမံချက် အရေအတွက် ကျား-မအလိုက် ခရီး သွားကုမ္ပဏီများ နှင့် ကန်ထရိုက် လယ်ယာ စနစ် ကျင့်သုံးသော တောင်သူ အမျိုးအစား၊ ကျား-မအလိုက် တန်ဖိုးကွင်းဆက်နှင့် မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီရှိ ဈေးများတွင် ထုတ် ကုန်များ ရောင်းချ သော တောင်သူ အမျိုးအစား၊
<p>(၂-က)။ ခရီးသွား လုပ်ငန်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှု များအတွင်း ဒေသ ထွက်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပါဝင်မှု အမျိုးအစား မြှင့်မားလာခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - ရှမ်းပြည်နယ် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွား ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနရုံး၊ ရှမ်းပြည်နယ်ခရီးသွား လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ အင်းလေးကန်ဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးကော်မတီ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းပညာလုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ ဂျန်ဒီသဘောတရားများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက် ခြင်း နည်းပညာ လုပ်ငန်း အဖွဲ့၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ</i> - မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ မြန်မာအမျိုးသမီး စွမ်း ဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့ များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူ ညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ဟိုတယ်မိနွန်းတွင် ဒေသထွက် အစားအစာများ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ဟိုတယ်များတွင် ဒေသအစားအစာ ညဈေးများ ကျင်းပခြင်း၊ ဒေသထွက်ကုန်များ အသုံးပြုသည့် အခြား အစီအစဉ်များ (ဥပမာ ဒေသအစားအစာ ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ လက်ဖက် အမျိုးမျိုး နှစ်ခြင်း၊ အာဟာရနှင့် ကျန်းမာ ရေး အထောက်အကူ ပြုမှုဆိုင်ရာ ပညာပေး အစီအစဉ်များ) တစ်ပတ်ကြာ “အင်းလေးဒေသ ဟင်းလျာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်” ကျင်းပခြင်း၊ ဟိုတယ်တွင် တည်းခိုသော ဧည့် သည်များအတွက် ဒေသထွက်ကုန်များ ပါဝင်သော လက်ဆောင်များ၊ ဒေသခံ အမျိုးသမီး များ ထုတ်လုပ်သည့် ပစ္စည်းများ 	<ul style="list-style-type: none"> ဒေသထွက်ကုန်များ ရောင်းအားမြှင့်တင်ရန် အစီအစဉ်များ ကျင်းပ ပေးသည့် ဟိုတယ်များ အမျိုးအစား၊ ထိုဟိုတယ်များမှ တစ်နှစ်လျှင် ကျင်းပ ပေးသည့် အစီအစဉ် များ အရေအတွက်၊ ဧည့်သည်များ အတွက် ဒေသထွက် ကုန်များ ပါဝင်သော လက်ဆောင်များ ပေးသော ဟိုတယ်များ အမျိုးအစား၊ ဒေသထွက်ကုန်များ ရောင်းချရန် သီးသန့် စီစဉ်ပေးထားသော စတိုးဆိုင်/ဆိုင်ခန်း ငယ် တစ်ခု ရှိသည့် ဟိုတယ်အမျိုးအစား၊

တောင်သူ-ခရီးသွားဧည့်သည် သွယ်ဝိုက်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
		<p>ရောင်းချရန် ဟိုတယ်များတွင် စတိုးဆိုင်များ၊ ဆိုင်ခန်းငယ်များ စီစဉ်ပေးခြင်း၊</p>	
<p>(၃-က)။ ဝင်ငွေဖန်တီးရန် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် လယ်တော တွင် တည်းခိုနေထိုင်မှု၊ လယ်တောသို့ လာ ရောက်လည်ပတ်မှု၊ တောင်သူဈေးများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပွဲတော် များတွင် ပါဝင်ဆောင် ရွက်သည့် အမျိုးသမီး တောင်သူများ အရေအတွက် တိုးလာခြင်း၊</p> <p>(၃-ခ)။ အမျိုးသမီး တောင်သူများမှ ၎င်းတို့၏ လယ်တောများ၊ တောင်သူဈေးများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပွဲတော်များ တွင် ခရီးသွားဧည့် သည်များကို တိုက် ရိုက်ရောင်းချသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုး အစားများ တိုးပွားများပြားလာခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ -</i> ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာ ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ရှမ်း ပြည်နယ် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွား ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနရုံး၊ ရှမ်းပြည် နယ်ခရီးသွား လုပ်ငန်း ကော်မတီ၊ အင်းလေး ကန်ဒေသ အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ကော်မတီ၊ ပါဝင်ဆောင် ရွက်ခြင်း နည်းပညာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ ဂျန်ဒါ သဘောတရားများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းပညာ လုပ်ငန်း အဖွဲ့၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီး ဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်း -</i> လက်ဖက်နှင့် ထောပတ် သီး ထုတ်လုပ်သူများ အသင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အော်ဂဲနစ် ထုတ်လုပ် သူများအသင်း(MOGEA)၊ ပင်းတယရို (Golden Ground Organic Farmers Group၊ မြန်မာ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင် (MWEA)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWAF)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူ ညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများမှ အနီး အနားရှိ တန်ဖိုးကွင်း ဆက်တိုင်းမှ အမျိုး သမီးတောင်သူများ ပိုင်ဆိုင်သော (သို့) လုပ်ကိုင်သော လယ် တောများသို့ ယဉ်ကျေး မှု လေ့လာရေး ခရီးစဉ် များ စီစဉ်ပို့ဆောင် ခြင်း၊ လယ်တောတွင် ဧည့် ရိပ်သာများ ဟိုတယ် များ ဆောက်လုပ်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အမျိုးသမီး တောင်သူများ အဆင် ပြေစေမည့် သတ်မှတ် ချက်များဖြင့် အတိုး နှုန်းလျော့ပေးထား သော ချေးငွေများ ထုတ်ပေးခြင်း၊ ခရီးသွားကုမ္ပဏီ များမှ လယ်တောသို့ လည်ပတ်မှုများ၊ လယ် တောတွင် နေထိုင်မှု များ စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ဒေသန္တရအစိုးရ မှ တောင်သူ ဈေးများ နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ပွဲတော်များ ကျင်းပ ပေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးတောင်သူ များအား ထုတ်ကုန် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အသစ်များ ဖန်တီး ထုတ်လုပ်နိုင်အောင် နည်းပညာနှင့် ငွေကြေး အကူအညီ များ ပံ့ပိုးခြင်း၊ ဥပမာ ရိုးရာအကနှင့် ဂီတပွဲ များ၊ လယ်တောနှင့် သက်ဆိုင်သော ပြိုင်ပွဲ များ၊ လယ်တောတွင် ပြုလုပ်ပေးသည့် အချက်အပြုတ်နှင့် အာဟာရ သင်တန်း များ၊ တိုင်းရင်းသား ရိုးရာ အခမ်းအနား များ၊ လယ်တောရှိ ရိတ်သိမ်း/ ခူးဆွတ်ခြင်းနှင့် အရသာ မြည်းစမ်း ခြင်း အစီအစဉ်များ၊ 	<ul style="list-style-type: none"> လယ်တောပိုင်ရှင်၏ ကျားမ ဖြစ်မှုအလိုက် တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ လယ်တောများသို့ ယဉ်ကျေးမှု လေ့လာရေး ခရီးစဉ် အရေအတွက်၊ လယ်တောပိုင်ရှင်၏ ကျားမ ဖြစ်မှုအလိုက် မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီရှိ လယ်တော ဧည့် ရိပ်သာနှင့် ဟိုတယ် အရေအတွက်၊ တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ တစ်နှစ်အတွင်း လယ်တောသို့ လည်ပတ်မှု အရေအတွက်၊ တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ လယ်တောတွင် နေထိုင်သော ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ခရီးသွား အရေအတွက်၊ မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီ ရှိ တောင်သူဈေး အရေအတွက်၊ မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီ ရှိ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော် အရေအတွက်၊ ကျား-မအလိုက် တန်ဖိုးကွင်းတစ်ခုချင်းစီရှိ လာရောက် လည်ပတ်သော ခရီးသွားများအတွက် ထုတ်ကုန် (သို့) ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခု ဖန်တီးထုတ်လုပ်သော တောင်သူများ အရေအတွက်၊

တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ဆက်သွယ်မှုများ

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
<p> တောင်းသူများ ရင်ဆိုင်ရသည့် ထုတ်လုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ</p> <p>(၄-က)။ ကျားမအခြေပြ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုနှင့် ကျားမအခြေပြ အကြမ်းဖက်မှု လိုအပ်ချက် ရှိသည့်အခါ လိုအပ်သည့် ပုံစံဖြင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပေးမှုများ။</p> <p>(၄-ခ)။ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတို့တွင် ကျားမတန်းတူညီမျှမှု။</p> <p>(၄-ဂ)။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း အတွင်း ကျားမတန်းတူညီမျှတို့အပေါ် အထိပါးမှုများ တိုးပွားလာခြင်း။</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - လွှတ်တော်၊ မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ကော်မတီ၊ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှုဝန်ကြီးဌာန။</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ</i> - အမျိုးသမီးအဖွဲ့ များ၊ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူ ညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • အမျိုးသမီးများ အပေါ် အကြမ်းဖက်မှု တားဆီးကာကွယ်ရေး ဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုပြုဋ္ဌာန်းခြင်း • ထုံးတမ်းစဉ်လာ ကျားမအခန်းကဏ္ဍ များကို အားပြည့်သည့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုရှိ သော စကားရပ်များ ကို ဖယ်ရှားရန် ဖွဲ့စည်း ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဥပဒေများအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း။ • လုပ်ငန်းခွင်ရှိ မဖွယ် မရာပြုမှုနှင့် လိင်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများဆိုင်ရာ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း။ • အိမ်ထောင်စု တစ်စု အတွင်းရှိ အမျိုးသား များနှင့် အမျိုးသမီး များကြား တန်းတူညီမျှ သော မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မြေအသုံးပြုခွင့် စနစ်များ စတင် ကျင့်သုံးခြင်း။ • ကျားမတန်းတူ ညီမျှရေးအတွက် အလုပ်သမား နှင့် လူမှုဖူလုံရေး ဥပဒေ များရှိ လိုအပ်သော နယ်ပယ်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • ကျားမတန်းတူညီမျှ ရေး အားပေးမြှင့်တင် သော ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒမူဘောင်များ အရေအတွက်။ • မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုရေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုတို့တွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု ကင်းရှင်းနှင့် ကျားမ တန်းတူညီမျှရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် မူဝါဒမူဘောင်များကို သီးခြားလွတ်လပ်စွာ အကဲဖြတ်ဆန်းစစ် ချက်များ။ • ၎င်းတို့၏ အမည်များ နှင့် မြေယာစာရွက် စာတမ်းများ ရှိသော အမျိုးသမီးတောင်သူ အချိုးအစား။ • နိုင်ငံတကာ ကျားမ တန်းတူညီမျှမှု အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ (ဥပမာ ကမ္ဘာ့ ဘဏ်၏ အမျိုးသမီး များ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့် ဥပဒေ အညွှန်းကိန်း နှင့် ယင်း၏ ကဏ္ဍခွဲ များ) တွင် နိုင်ငံ၏ အဆင့်ကို မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြည့်ခြင်း။
<p>(၅-က)။ တောင်သူများ ကြား စာတတ်မြောက်မှု နှင့် အတွက်အချက် စွမ်းရည်များ မြင့်မား လာပြီး စာတတ် မြောက်မှု နှင့် အတွက် အချက် စွမ်းရည် ဆိုင်ရာ ကျား-မ ကွာဟ ချက် ပျောက်ကွယ် သွားခြင်း။</p> <p>(၅-ခ)။ အဆင့်အားလုံး ရှိ မိန်းကလေးများ၏ ကျောင်းအပ်နှံမှုနှုန်းနှင့် ပြီးမြောက်မှုနှုန်း မြင့်မားလာခြင်း။</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးကော်မတီ၊ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန။</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့ အစည်းများ</i> - မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့ များ၊ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူ ညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • အရွယ်ရောက်သူ များကြား စာတတ် မြောက်မှု နှင့် အတွက်အချက် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များ • မိန်းကလေးများ ၏ ပညာရေး အားပေးရန် ဗိသားစုများအား ဆွဲဆောင်မက်လုံးပေး သော အစီအစဉ်များ။ • ပညာရေး အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များ တိုးမြှင့်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • ကျား-မအလိုက် အရွယ်ရောက်သူ စာ တတ်မြောက်မှုနှင့် အတွက်အချက် စွမ်း ရည်တတ်မြောက်မှု နှုန်းများ • ကျား-မအလိုက်၊ ပညာရေးအဆင့် အလိုက် အသားတင် ကျောင်းအပ်နှံမှုနှုန်း နှင့် ပြီးမြောက်မှုနှုန်း။ • မြို့နယ်အလိုက် ကျောင်းအရေအတွက်နှင့် ကျောင်းသား တစ်ဦးချင်းစီအတွက် ဆရာ အရေအတွက် • အဆင့်အားလုံး ရှိ ကျောင်းသားများအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေး ချက်များ။

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
------------------	----------------------------	--------------	--

<p>(၆-က)။ တောင်သူ အုပ်စုများနှင့် ကိုက်ညီအောင်ဆောင်ရွက်ထားသော သင်တန်း အစီအစဉ်များနှင့် ကျားမရေးရာ အသိအမြင်နိုးကြားစွာ ကျင်းပပေးမှုများ။</p> <p>(၆-ခ)။ တောင်သူများ၏ တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များနှင့် သီးနှံမျိုးများ ဆိုင်ရာ အသိပညာ ဗဟုသုတများ တိုးတက်လာခြင်း။</p> <p>(၆-ဃ)။ တောင်သူများ၏ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ပြီး တတ်နိုင်သော သွင်းအားစုများနှင့် နည်းပညာ သစ်များ လက်လှမ်းမီ ရရှိမှု တိုးတက်လာခြင်း။</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ကော်မတီ။</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ</i> - Mennonite Economic Development Associates (MEDA)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ တောင်သူများ၏ သင်တန်းလိုအပ်ချက်များနှင့် တက်ရောက်နိုင်မှု အခက်အခဲများ (ဥပမာ အချိန်၊ သွား ရေးလာရေး) ကို သိရှိရန် စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်း။ • သင်တန်းဆရာများ အတွက် ကျားမရေးရာ အသိပညာပေး အစီအစဉ်များ။ • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ ခေတ်မီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် သီးနှံမျိုးများအကြောင်း တိုးချပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ရန်ပုံငွေများ တိုးမြှင့်ပေးခြင်း။ • တောင်သူများ၏ နည်းပညာသစ်များ လက်လှမ်းမီရေး ငွေ ရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ။ 	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ နည်းပညာသင်တန်း (ဥပမာ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား၊ သီးနှံမျိုးများ) အစီအစဉ် အရေအတွက်။ • ကျားမအလိုက် ထိုသင်တန်းအစီအစဉ် တစ်ခုချင်းစီသို့ တက်ရောက်သော တောင်သူများ အချိုးအစား။ • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ သင်တန်းအစီအစဉ်များ အား ပုံမှန် အက်ဖြတ်သုံးသပ်ချက်များ။ • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချပညာပေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ခွဲဝေပေးသော ရန်ပုံငွေအဆင့်။ • ကျားမအလိုက် နည်းပညာသစ်များ လက်လှမ်းမီသော တောင်သူများ အချိုးအစား။
<p>(၇-က)။ အမျိုးသမီး တောင်သူများ၏ တရားဝင်ချေးငွေ ရင်းမြစ်များအား လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်လာခြင်း။</p> <p>(၇-ခ)။ အသေးစား ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းရည်နှင့် ဖြန့်ကျက် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများ တိုးတက်လာခြင်း။</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ ဘဏ်နှင့် ဘဏ်မဟုတ်သော ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ။</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ</i> - အသေးစားချေးငွေ အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWF)၊ မြန်မာ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်များ အသင်း (MWEA)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • အမျိုးသမီးတောင်သူများအတွက် ဦးတည်သော ဦးစားပေး သတ်မှတ်ချက်များ၊ သက်သာသော အတိုးနှုန်းများနှင့် ချေးငွေအစီအစဉ်များ စတင်ခြင်းနှင့် တိုးချခြင်း။ • ဒေသအတွင်းရှိ အသေးစား ချေးငွေ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ ချေးငွေ ထုတ်ပေးမှုများ အားကောင်းလာစေ ရန် ကူညီခြင်း။ • နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရန်ပုံငွေများကို အသုံးပြု၍ ချေးငွေ လက်လှမ်းမီမှု မြှင့်မားရေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ • ချေးငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ ရိုးရှင်းလွယ်ကူအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • ကျားမအလိုက် တရားဝင် ချေးငွေ ရင်းမြစ်များအား လက်လှမ်းမီသည့် တောင်သူအချိုးအစား။ • ကျားမအလိုက် အသေးစားချေးငွေ လက်လှမ်းမီသော တောင်သူအချိုးအစား။ • ချေးငွေရရှိသူ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပျမ်းမျှ အသေးစားချေးငွေ ပမာဏ။ • အသေးစား ချေးငွေ အစီအစဉ်များ၏ ထိရောက်အကျိုးရှိမှု အား သီးခြား လွတ်လပ်သည့် အက်ဖြတ် စစ်ဆေးချက်များ။ • နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများမှ ပံ့ပိုးသော ချေးငွေအစီအစဉ် အရေအတွက်။ • ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေလျှောက်ထားမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား သီးခြား လွတ်လပ်သည့် အက်ဖြတ် စစ်ဆေးချက်များ။

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)	
 <p>ခရီးသွားဧည့်သည်များ၏ ဒေသ ထွက်ကုန်ဝယ်ယူလိုအား</p>	<p>(၈-က)။ တန်ဖိုး ကွင်းဆက် တစ်ခု ချင်းစီရှိ အမျိုးသမီး တောင်သူများထံမှ ခရီးသွားကုမ္ပဏီများ၏ ဝယ်ယူမှု မြှင့်မားလာခြင်း၊</p> <p>(၈-ခ)။ အမျိုးသမီး တောင်သူများမှ ခရီးသွားဧည့်သည် များထံ ရောင်းချသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစားများ တိုးပွားများပြားလာခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ -</i> ရှမ်းပြည်နယ် ပိုတယ် နှင့် ခရီးသွားညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန၊ ရှမ်းပြည် နယ်ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကော်မတီ၊ အင်းလေး ကန်ဒေသ အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့၊ မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ကော်မတီ၊ ပါဝင်ဆောင် ရွက်ခြင်း နည်းပညာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ ဂျန်ဒါ သဘောတရားများ ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းပညာ လုပ်ငန်း အဖွဲ့၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့ အစည်း-</i> မြန်မာနိုင်ငံ သစ်သီးလုံပန်းမန်နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်တင်ပို့ ရောင်းချသူများအသင်း (MFFVPEA)၊ လက်ဖက် နှင့် ထောပတ်သီး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ အသင်းများ၊ မြန်မာ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများအသင်း (MOGEA)၊ Golden Ground Organic Farmers Group (ပင်းတယ်)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWF)၊ Mennonite Economic Development Associates (M)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ကျင်းပသော “ဒေသထွက်ကုန် စားသုံးစွဲ” နှင့် “ဒေသထွက်ကုန် အားပေးစွဲ” အစီအစဉ်များ၊ • ဒေသထွက်ကုန် ဝယ်ယူသော ခရီးသွား ကုမ္ပဏီများအား ဆွဲဆောင်မက်လုံးပေးမှု အစီအစဉ်များ၊ • “အင်းလေးကန်ဒေသ မှ အမျိုးသမီးများ ထုတ်လုပ်သည်” နှင့် “ဒေသခံအမျိုးသမီး တောင်သူ များထံမှ ဝယ်ယူသည်” ဟူသော တံဆိပ်တပ်ခြင်း အစီအစဉ်များ၊ 	<ul style="list-style-type: none"> • ထိုအစီအစဉ်များ အရေအတွက်၊ • အင်းလေးကန်ဒေသ ရှိ အမျိုးသမီးတောင် သူများထံမှ ဝယ်ယူ သော ခရီးသွား ကုမ္ပဏီများ အချိုးအစား၊ • ဖော်ပြပါ တံဆိပ်တပ် ခြင်း အစီအစဉ်တွင် အရည်အချင်း ပြည့်မီသော ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများ အချိုးအစား၊ • ဒေသအတွင်းရှိ ဟိုတယ်များ၏ စုစုပေါင်း ဝယ်ယူမှုထဲမှ ဒေသထွက်ကုန်များ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူမှု အချိုးအစား၊
 <p>ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ</p>	<p>(၉-က)။ ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက် များအား တောင်သူများ စနစ်တကျနည်းလမ်း များ ဖြင့် လက်လှမ်းမီ ရရှိမှု၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ -</i> မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးကော်မတီ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြန်ကြား ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ် သမား၊ လူဝင်မှုကြီး ကြပ်ရေး နှင့် ပြည်သူ့ အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့ အစည်း -</i> လက်ဖက်နှင့် ထောပတ်သီး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ အသင်း များ၊ မြန်မာ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ များအသင်း (MOGEA)၊ Golden Ground Organic Farmers Group (ပင်းတယ်)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWF)၊ မြန်မာ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင် ရွက်များအသင်း (MWEA)၊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တောင်သူများ၏ မိုဘိုင်းဖုန်းများ၊ အပလီကေးရှင်းများ (ဥပမာ အစီမံခန့်ခွဲရေး အက်ပ်)၊ လူမှုမီဒီယာနှင့် အွန်လိုင်း နည်းလမ်းများအား လက်လှမ်းမီမှု တိုးမြှင့်ပေးခြင်း၊ • အထက်ပါလမ်းကြောင်း များမှတစ်ဆင့် ဈေးကွက်သတင်း အချက်အလက်များအား တောင်သူများထံ စနစ်တကျ ပို့ပေးခြင်း၊ • ဒေသထွက်ကုန် များ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ဟိုတယ်များအား တောင်သူအစီအစဉ် များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီပံ့ပိုးခြင်း၊ • အမျိုးသမီး တောင်သူများအား ခရီးသွားလုပ်ငန်း 	<ul style="list-style-type: none"> • ကျား-မအလိုက် မိုဘိုင်းဖုန်းတစ်လုံး ရှိသော တောင်သူ အချိုးအစား၊ • ကျား-မအလိုက် ဈေးကွက်သတင်း အချက်အလက်များ လက်လှမ်းမီရန် လူမှု မီဒီယာနှင့် အွန်လိုင်း နည်းလမ်းများ အသုံးပြုသော တောင်သူအချိုးအစား၊ • ဟိုတယ်များ၏ တောင်သူအစီအစဉ် များ အရေအတွက်နှင့် လွှမ်းခြုံမှု အတိုင်း အတာ၊

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ် သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
	<p>Mennonite Economic Development Associates (MEDA)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ</p>	<p>ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရန် အစိုးရ ဈေးကွက်ဖော် ဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (သို့) အစီအစဉ်တစ်ခု ဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက် ပေးခြင်း။</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ကျား-မအလိုက် တန်ဖိုးကွင်းဆက် နှင့် မြို့နယ် တစ်ခုချင်းစီရှိ ခရီးသွားလုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများသို့ ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန် များကို ရောင်းချသော တောင်သူများ အချိုးအစား။
<p> အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ လှုပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန၊ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီး ကော်မတီ။</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့ အစည်း</i> - မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWARF)၊ မြန်မာ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင် ရှင်များအသင်း (MWEA)၊ Mennonite Economic Development Associates (MEDA)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတို့ကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် များအားလုံးတွင် မျိုးစေ့ဘဏ်များ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း။ • ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူသုံး ပို့ဆောင်ရေး တိုးချခြင်း။ • သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စနစ်အား ကျားမ ရေးရာ အသိအမြင် နိုးကြားစွာ ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲခြင်း။ • စွမ်းအင်၊ သန့်ရှင်း သောရေနှင့် ဆည်ရေ သွင်းနည်းပညာများ အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အား အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမီနိုင်ရန် တောင်သူများအား အမတ်ကြေးများ ပံ့ပိုးခြင်း။ • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ ထုတ် လုပ်ရေးဌာနများတွင် ပြုပြင်စီမံမှု၊ ထုတ်ပိုး မှုနှင့် သိုလှောင်မှု ဌာနများ၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ မျိုးစေ့ ဘဏ်များ အရေ အတွက်။ • မြို့နယ်အလိုက် လုံလောက်သော လမ်းများနှင့် သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများ လွှမ်းခြုံမှုနှုန်း။ • ကျား-မအလိုက်၊ မြို့နယ်အလိုက် ဒေသ ပြင်ပ ဈေးကွက်များ အား လက်လှမ်းမီ သော တောင်သူ အချိုးအစား။ • ကျား-မအလိုက်၊ မြို့နယ်အလိုက် စွမ်းအင်နှင့် သန့်ရှင်း သောရေ လက်လှမ်း မီသော တောင်သူ အချိုးအစား။ • ကျား-မအလိုက်၊ မြို့နယ်အလိုက် ဆည်ရေသွင်း နည်းပညာ အသုံးပြုသော တောင်သူ အချိုးအစား။ • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီရှိ ထုတ် လုပ်ရေးဌာနများတွင် ပြုပြင်စီမံမှု၊ ထုတ်ပိုး မှုနှင့် သိုလှောင်မှု ဌာနများ၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံများ အရေအတွက်

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ် သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
------------------	-----------------------------	--------------	--

အခြားသော ရောင်းဝယ်အား-ဝယ်လိုအား ညှိနှိုင်းရန် ကူညီ ပံ့ပိုးသူများ

<p>(၁၁-က)။ ထုတ်လုပ်သူ အသင်းအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီး ကိုယ်အား ကိုယ်ကိုးအဖွဲ့များနှင့် သမဝါယမအသင်း များ၏ အရေအတွက် နှင့် ပြန့်ကျက် ဆောင် ရွက်နိုင်မှု တိုးတက် များပြားလာခြင်း၊</p> <p>(၁၁-ခ)။ အမျိုးသမီး အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စွန့်ဦးတီထွင်မှု စွမ်းရည် သင်တန်းများ ပံ့ပိုးကျင့်ပေးခြင်း၊</p> <p>(၁၁-ဂ)။ အော်ဂဲနစ် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အသိအမှတ်ပြုမှု အစီအစဉ်များ အားပေးမြှင့်တင်ခြင်း၊</p> <p>(၁၁-ဃ)။ ဒေသအတွင်း လူထုအခြေပြု ခရီးသွားလုပ်ငန်း တိုးချဲ့ခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလာ ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ရှင်း ပြည်နယ် ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွား ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနရုံး၊ ရှမ်းပြည် နယ်ခရီးသွား လုပ်ငန်း ကော်မတီ၊ အင်းလေး ကန်ဒေသ အုပ်ချုပ် ရေးအဖွဲ့၊ သဘာဝသယံ ဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီး ဌာန၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့ အစည်း</i> - လက်ဖက်နှင့် ထောပတ်သီး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ အသင်း များ၊ မြန်မာ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူ များအသင်း (MOGEA)၊ Golden Ground Organic Farmers Group (ပင်းတယ်)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ချုပ် (MWARF)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျေးလက် အမျိုးသမီးများ ကွန်ရက် (မေတူကမ္ဘာ - MDK)၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမ ရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် တစ်ခုချင်းစီအတွင်း ထုတ်လုပ်သူ အသင်း အဖွဲ့အသစ်များ၊ သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့ အသစ်များနှင့် အမျိုး သမီး ကိုယ်အား ကိုယ် ကိုးအဖွဲ့သစ်များ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ • လက်ရှိ အသင်း အဖွဲ့များ၊ အဖွဲ့အ စည်းများ (ဥပမာ MFFVPEA၊ MOGEA)ကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်း၊ • ထိုအဖွဲ့အစည်းများမှ ဝန်ထမ်းများအား ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့ဝင်၊ အသင်းဝင်များကို အခြေခံ စီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စွန့်ဦးတီထွင်မှု သင်တန်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးခြင်း၊ • Participatory Guarantee System ကို အမျိုးသမီးတောင်သူ များထံ ရောက်ရှိရန် တိုးချဲ့ပေးခြင်း၊ • ဒေသအတွင်း အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုး ရေးနှင့် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ် ထုတ်ပေး 	<ul style="list-style-type: none"> • တန်ဖိုးကွင်းဆက် နှင့် မြို့နယ် တစ်ခုချင်းစီအတွင်း ထုတ်လုပ်သူ အသင်း အဖွဲ့များ၊ သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့များနှင့် အမျိုးသမီး ကိုယ်အား ကိုယ် ကိုး အဖွဲ့များအရေအတွက် • တစ်နှစ်အတွင်း ထိုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီမှ ကျင်းပသော သင်တန်းအစီအစဉ်များ အရေအတွက်၊ • ထိုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကျင်းပသော သင်တန်း အစီအစဉ်များတွင် ဆွေးနွေးသည့် အကြောင်းအရာများ နှင့် ပြန့်ကျက်ကျင်းပ ပေးနိုင်မှုအား သီးခြားလွတ်လပ်စွာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေး ချက်များ၊ • ကျား-မအလိုက်၊ မြို့နယ်အလိုက် တန်ဖိုး ကွင်းဆက် တစ်ခု ချင်းစီရှိ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင် သည့် နှင့် / သို့မဟုတ် အော်ဂဲနစ် ထောက်ခံ ချက်လက်မှတ် ကိုင် ဆောင်သည့် တောင်သူ အရေအတွက်၊ • ကျား-မအလိုက်၊ မြို့နယ်အလိုက်
---	--	--	--

ကိုဗစ်-၁၉ မူဝါဒဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှု

<p>(၁၂-က)။ ကမ္ဘာ့ကပ် ရောဂါ၏ သက်ရောက် မှုကို ခံရသော အုပ်စု များအားလုံးအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ လွှမ်းမိုးမှု တိုးချဲ့ခြင်း၊</p> <p>(၁၂-ခ)။ SME များ၏ အရေးပေါ် ချေးငွေ အစီအစဉ်များနှင့် အခြား ထုတ်လုပ်သူ များအား ကူညီပံ့ပိုးမှု များကို လက်လှမ်းမီမှု တိုးတက်လာခြင်း၊</p> <p>(၁၂-ဂ)။ အစိုးရ၏ လူမှုရေးဝန်ဆောင်မှု များ တိုးချဲ့ပေးခြင်း၊</p> <p>(၁၂-ဃ)။ အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှု တားဆီး ကာကွယ်ခြင်း၊</p>	<p><i>အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်းများ</i> - လွှတ်တော်၊ စီမံကိန်း၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ် သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ် ရေး နှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန် ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထား ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးကော်မတီ၊</p> <p><i>အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့ အစည်း</i> - မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့ ချုပ် (MWARF)၊ အမျိုးသမီး အဖွဲ့များကွန်ရက် (WON)၊ ကျားမရေးရာ တန်းတူညီမျှရေး ကွန်ရက် (GEN)၊ နိုင်ငံတကာ ဖူဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • တရားဝင်နှင့် ကျွဲပန်း အားလုံးကို လွှမ်းမိုး ဝင်ငွေအ ထောက်အကူ အစီအစဉ်များ၊ • SME များ အတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်များတွင် လျှောက်ထား သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ရှိရင်းလွယ်ကူအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ • ကပ်ရောဂါကြောင့် ထိခိုက်သော SMEများ အား အခွန်ဆိုင်ငံ ပေးခြင်းကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များကို တိုးချဲ့ခြင်း၊ • အစိုးရ သို့မဟုတ် အစိုးရထောက်ပံ့သော နေ့ကလေးထိန်းဌာန များ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ 	<ul style="list-style-type: none"> • ဝင်ငွေအထောက် အကူ အစီအစဉ်များမှ လွှမ်းမိုးခြင်းသော လုပ်သား၊ ထုတ်လုပ် သူနှင့် တောင်သူ အချိုးအစား၊ • အရေးပေါ် ချေးငွေ အစီအစဉ်များကို အသုံးပြုသော SME များ အချိုးအစား၊ • ဘဏ္ဍာရေးကုစားမှု အစီအစဉ်များမှ အကျိုးခံစားခွင့်ရသော SME များ အချိုးအစား၊ • ဒေသအတွင်းရှိ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း အရေအတွက်၊ • hotline များမှ အိမ်တွင်းအကြမ်း ဖက်ခံရသူများထံ ရောက်ရှိဝန်ဆောင်နိုင်မှု၊
---	--	---	--

မူဝါဒဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း -
အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း

ရည်မှန်းချက်များ	အကျိုးဆက်စပ်သက်ဆိုင်သူများ	လုပ်ငန်းများ	စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း (စွမ်းဆောင်ရည် ညွှန်ကိန်းများ)
<p>(၁၂-င)။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ဒီဇိုင်း ရေးဆွဲမှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု မြင့်မားလာခြင်း။</p>		<ul style="list-style-type: none"> • အိမ်တွင်းအကြမ်း ဖက်ခံရသူများကို ကူညီရန် hotline များ၊ အမျိုးသမီးခိုနားရာနေရာများ၊ စသည် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း နှင့် ထိုအမှုကိစ္စများ ကိုင်တွယ်သော အဖိုးရအရာရှိများအား ကျားမရေးရာ သင်တန်းများ ပေးခြင်း၊ • ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်များ 	<ul style="list-style-type: none"> • ဒေသတစ်ခုစီရှိ အမျိုးသမီးများ ခိုနားရာနေရာ အရေအတွက်၊ • ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်များ အတွက် ကော်မတီ တစ်ခုချင်းစီရှိ အမျိုးသမီးအရာရှိများ အချိုးအစား၊

UNITED NATIONS

gender@unctad.org
<http://unctad.org/gender>